

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет педагогічної освіти та соціальної роботи
Кафедра теорії і методики початкової освіти

СИЛАБУС
нормативного освітнього компонента
ПОРІВНЯЛЬНА ПЕДАГОГІКА
підготовки бакалавра
спеціальності 013 Початкова освіта
освітньо-професійної програми Початкова освіта

Луцьк – 2023

Силабус освітнього компонента «ПОРІВНЯЛЬНА ПЕДАГОГІКА»
підготовки бакалавра, галузі знань 01 Освіта / Педагогіка, спеціальності 013
Початкова освіта, освітньо-професійною програмою Початкова освіта.

Розробник:

Радюк І.В., старший викладач кафедри теорії і методики початкової освіти,
доктор філософії в галузі знань Освіта/Педагогіка

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми

Віток В.В.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри теорії
і методики початкової освіти
протокол № 3 від 18 жовтня 2023 р.

Завідувач кафедри

Пріма Р.М.

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма здобуття освіти	01 Освіта / Педагогіка 013 Початкова освіта Початкова освіта Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	Нормативний
Кількість годин/кредитів: 90/3		Рік навчання – 4
		Семестр – 7
ІНДЗ: <u>немає</u>		Лекції – 20 год
		Практичні (семінарські) – 34 год
		Самостійна робота – 30 год
		Консультації – 6 год
		Форма контролю: екзамен
Мова навчання		Українська

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові: Радюк Інна Володимирівна

Науковий ступінь: доктор філософії в галузі знань Освіта/Педагогіка

Вчене звання:

Посада: старший викладач кафедри теорії і методики початкової освіти

Контактна інформація: (095) 01-22-608, Radiuk.Inna@vnu.edu.ua

Дні занять: <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація освітнього компонента. Освітній компонент «Порівняльна педагогіка» належить до переліку обов'язкових освітніх компонентів, що пропонуються в рамках циклу професійної підготовки здобувачів освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою Початкова освіта зі спеціальності 013 Початкова освіта. Силабус освітнього компонента «Порівняльна педагогіка» є нормативним документом факультету педагогічної освіти та соціальної роботи, та розроблений кафедрою теорії і методики початкової освіти, відповідно до навчального плану для галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 013 Початкова освіта, денної форми навчання. Силабус визначає обсяги знань, які повинен опанувати здобувач освіти відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу освітнього компонента «Порівняльна педагогіка», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти.

Предметом вивчення є підготовка майбутніх вчителів початкової школи до вивчення особливостей різних освітніх систем, аналізу зарубіжного досвіду в освітянській галузі та можливість застосування отриманих результатів у практичній роботі.

2. Пререквізити. Попередніми ОК, на яких базується освітній компонент «Порівняльна педагогіка» є: «Загальна педагогіка та історія педагогічної думки», «Основи науково-педагогічних досліджень», «Теорія і методика виховання в початковій школі», фахові методики початкової освіти, «Інклюзивна освіта».

Пререквізитами, для вивчення яких потрібні знання і уміння з освітнього компонента «Порівняльна педагогіка» є: «Основи педмайстерності та творчості вчителя», курсова робота з фахових методик початкової освіти, педагогічна практика.

3. Мета і завдання освітнього компонента. Мета ОК – засвоєння майбутніми педагогами базових положень із проблематики порівняльної педагогіки, актуальних

напрямків змін у змісті, формах, методах виховання і навчання, шляхів підвищення ефективності освіти у розвинених країнах світу та в Україні; формування власної педагогічної позиції щодо виховного процесу; формування досвіду самостійного і творчого аналізу та оцінки соціально-педагогічних явищ і ситуацій; формування педагогічного мислення, професійної самосвідомості.

Основними завданнями ОК «Порівняльна педагогіка» є:

- визначення освіти як продуктивної сили у сучасному світі;
- ознайомлення здобувачів вищої освіти з системами освіти різних країн;
- формування здатності до об'єктивного порівняння освітніх систем різних країн;
- ознайомлення здобувачів освіти з сучасними напрямками реформування освіти;
- виявлення перспектив розвитку освіти України;
- формування рефлексивної позиції, яка орієнтує майбутнього вчителя початкових класів на усвідомлення і аналіз власної діяльності, на педагогічну творчість, самостійну дослідницьку діяльність.

4. Результати навчання (компетентності)

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі початкової освіти з розумінням відповідальності за свої дії.
Загальні компетентності	<p>ЗК-3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.</p> <p>ЗК-4. Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК-5. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>ЗК-6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК-10. Здатність безпечно та ефективно застосовувати інформаційно-комунікаційні технології в майбутній професійній діяльності, зокрема в умовах дистанційного навчання, в особистісному розвитку та життєвих ситуаціях.</p>
Спеціальні (фахові) компетентності	<p>СК-1. Здатність спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово.</p> <p>СК-2. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, використовувати відкриті ресурси, інформаційно-комунікаційні та цифрові технології, оперувати ними в професійній діяльності.</p> <p>СК-3. Здатність до інтеграції та реалізації предметних знань як основи змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної.</p> <p>СК-5. Здатність до проектування осередків навчання, виховання й розвитку здобувачів початкової освіти.</p> <p>СК-6. Здатність до організації освітнього процесу в початковій школі з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, розвитку в них критичного мислення та формування ціннісних орієнтацій.</p> <p>СК-7. Здатність до моделювання змісту відповідно до очікуваних результатів навчання, добору оптимальних форм, методів, технологій та засобів формування ключових і предметних компетентностей молодших школярів у процесі вивчення освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовнолітературної, математичної, природничої,</p>

	<p>технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної.</p> <p>СК-8. Здатність до збору, інтерпретації та застосування даних у сфері початкової освіти із використанням методів наукової діяльності до формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти.</p> <p>СК-9. Здатність до різних видів оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти на засадах компетентнісного підходу.</p> <p>СК-12. Здатність доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення, власний досвід та аргументувати їх на засадах партнерської взаємодії в умовах початкової школи. Спеціальні (фахові) компетентності, визначені ЗВО</p> <p>СК-13. Здатність забезпечувати освітній процес, використовуючи педагогічний досвід учителів початкових класів Волинської області, та запроваджуючи інноваційні підходи та технології навчання освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти.</p> <p>СК-14. Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності, визначати індивідуальні професійні потреби, умови та ресурси для безперервного професійного розвитку впродовж життя.</p>
<p>Програмні результати навчання</p>	<p>ПРН-01. Організувати монологічну, діалогічну та полілогічну форми спілкування з молодшими школярами, іншими учасниками освітнього процесу, представниками громади, поважаючи права людини та суспільні цінності; формувати судження, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти.</p> <p>ПРН-02. Управляти складною професійною діяльністю та проектами в умовах початкової школи, виробляти та ухвалювати рішення в непередбачуваних робочих та навчальних контекстах.</p> <p>ПРН-03. Критично оцінювати достовірність та надійність інформаційних джерел, дотримуватися юридичних і етичних вимог щодо використання інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій у перебігу педагогічної діяльності в початковій школі.</p> <p>ПРН-04. Спілкуватися із професійних питань засобами державної та іноземної мов в усній та письмовій формах, застосовувати в освітньому процесі прийоми збагачення усного й писемного мовлення молодших школярів.</p> <p>ПРН-06. Інтегрувати та використовувати академічні предметні знання як основу змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти (мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної) та трансформувати їх у різні форми.</p> <p>ПРН-07. Планувати й здійснювати освітній процес з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей</p>

	<p>молодших школярів, забезпечувати розвиток пізнавальної діяльності учнів, формувати в них мотивацію до навчання.</p> <p>ПРН-09. Планувати та організовувати освітній процес у початковій школі, позаурочні й позашкільні заняття та заходи, використовуючи різні організаційні форми навчання та типи занять, із дотриманням принципу науковості та вимог нормативних документів початкової школи.</p> <p>ПРН-10. Використовувати в освітній практиці різні прийоми формувального, поточного і підсумкового оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти, прийоми диференційованого оцінювання дітей з особливими освітніми потребами</p> <p>ПРН-11. Збирати, інтерпретувати та застосовувати дані у сфері початкової освіти із використанням методів наукової діяльності.</p> <p>ПРН-12. Застосовувати методи та прийоми навчання, інновації, міжпредметні зв'язки та інтегрувати зміст різних освітніх галузей в стандартних і нестандартних ситуаціях професійної діяльності в початковій школі, оцінювати результативність їх застосування.</p> <p>ПРН-13. Організовувати освітній простір з дотриманням принципів універсального дизайну, безпечно, проєктувати навчальні осередки у класі спільно з молодшими школярами з урахуванням їхніх вікових особливостей, інтересів і потреб, забезпечувати дотримання вимог безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни, створювати психологічно комфортні умови освітнього процесу</p> <p>ПРН-17. Здійснювати проєктування цілісного освітнього процесу в початковій школі, створювати сприятливі умови для виховання базових духовних цінностей, соціально-значущих якостей особистості, розвитку soft skills в усіх учасників освітнього процесу, застосовуючи традиційні та інноваційні підходи до навчання, сучасний педагогічний досвід, освітні практики відповідно до Концепції НУШ та викликів сьогодення.</p> <p>ПРН-18. Укладати особистісну траєкторію безперервного професійного розвитку майбутнього вчителя початкових класів та впроваджувати її для успішної самореалізації, самовдосконалення та кар'єрного зростання як педагога Нової української школи.</p>
--	--

5. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лекції	Практичні	Консул.	Сам. робота	*Форми контр. бали
Змістовий модуль 1. Теоретичні аспекти порівняльної педагогіки: становлення, розвиток, місце в сучасних умовах; основні напрями та перспективи.						
Тема 1. Порівняльна педагогіка як наука.	8	2	2	1	3	УО, ДС, Р, СР / 2,5 б.

Тема 2. Стан і напрями розвитку освіти в умовах глобалізації та євроінтеграції.	10	2	4	1	3	УО, ДС, Р, СР / 5 б.
Разом за змістовим модулем 1.	18	4	6	2	6	7,5 б.
Змістовий модуль 2. Сучасний стан та національні особливості організації системи освіти в зарубіжних країнах						
Тема 3. Регіональні особливості розвитку системи освіти	18	4	6	2	6	УО, ДС, Р, РМГ, СР / 7,5 б.
Тема 4. Організація дошкільної освіти в країнах зарубіжжя	16	4	6		6	УО, ДС, Р, РМГ, СР / 7,5 б.
Тема 5. Сучасні педагогічні теорії в шкільній практиці зарубіжних країн	18	4	8		6	УО, ДС, Р, РМГ, СР / 10 б.
Тема 6. Вища освіта в зарубіжних країнах	18	4	6	2	6	УО, ДС, Р, СР, РМГ / 7,5 б.
Разом за змістовим модулем 2	70	16	26	4	24	32,5 б.
Модульна контрольна робота	2		2			Т – 40 б., ТвЗ – 20 б.
Разом годин/балів	90	20	34	6	30	100 б.

*Форма контролю: ДС – дискусія, СР- самостійна робота, УО- усне опитування, Т – тести, ТвЗ- творче завдання, РМГ – робота в малих групах, КР – контрольна робота, Р – реферативне повідомлення, а також аналітичне есе, аналіз твору тощо.

6. Завдання для самостійного опрацювання

1. Спільне і відмінне в появі та розвитку освіти у кожній країні. Вплив світових та національних релігій на розвиток освіти.
2. Соціально-економічні та політичні фактори розвитку освіти зарубіжних країн. Соціально-економічний статус країни як умова розвитку освіти.
3. Особливості шкільної освіти в полікультурному суспільстві. Актуальність полікультурної освіти.
4. Західні моделі організації й управління освітніми системами. Державний характер організації, фінансування і реформування систем освіти.
5. Основні причини здійснення періодичного реформування систем освіти в більшості країн світу. Тенденції централізації і децентралізації управління освітою в різних країнах світу.
6. Причини виникнення приватних освітніх закладів в сучасних освітніх системах. Роль і місце приватних освітніх закладів в сучасних освітніх системах. Провідні моделі навчання обдарованих дітей.
7. Економічна ефективність освіти в розвинених країнах і країнах, що розвиваються. Загальна характеристика соціального попиту на освіту.
8. Політичні чинники розвитку освіти в сучасному світі. Інтеграція в галузі сучасної освіти. Орієнтація на неперервну освіту. Проблеми демократизації та гуманізації освіти.
9. Провідні міжнародні міжурядові і неурядові організації та фонди освітнього

спрямування. Їхні завдання та організаційні засади. Результативність освітньої діяльності ЮНЕСКО, СЕПЕС та інших міжнародних організацій. Основні освітньо-культурні сфери діяльності ЮНІСЕФу.

10. Діяльність органів Європейського союзу в освітньому напрямі. Тенденції створення європейського освітнього простору.

11. Роль міжнародних організацій у здійсненні порівняльного аналізу якості навчання в світі. Завдання міжнародних організацій і фондів щодо подолання причин неграмотності в світі.

12. Основні підходи щодо поділу країн на регіони. Характеристика регіонів за певними історико-культурними, релігійними, соціально-економічними, політичними особливостями: європейський; північноамериканський; латиноамериканський; арабський; азійський; австралійський регіони та регіон тропічної Африки.

13. Проблема моделювання світового, європейського чи регіонального освітнього простору. Порівняльні показники розвитку освіти в регіонах. Індекси людського розвитку, людського капіталу, індекс інтелектуального потенціалу суспільства.

14. Традиціоналізм як основа побудови навчально-виховного процесу в школі. Сучасні прояви традиціоналізму у світовій освітній практиці.

15. Роль прогресивізму в організації діяльності освітніх закладів. Значення прогресивістських течій в навчальній і виховній практиці. Раціоналістичні теорії навчання.

16. Причини розвитку раціоналістичних течій в організації навчання сучасних шкіл зарубіжжя. Сучасні педагогічні погляди на проблеми навчання й виховання.

17. Інноваційні підходи зарубіжної педагогіки до здійснення соціалізації та соціального виховання школярів.

18. Шляхи використання прогресивного зарубіжного досвіду організації початкової освіти в Україні.

IV. Політика оцінювання

Оцінювання знань здобувачів освіти з освітнього компонента «Порівняльна педагогіка» здійснюється на основі результатів поточного і підсумкового контролю навчальних досягнень здобувачів освіти відповідно до [Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки](#).

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має за мету перевірку рівня підготовленості здобувачів освіти до виконання конкретної роботи. Поточний контроль реалізується в різних формах, зокрема: усне опитування, виступи на практичних заняттях, експрес-контроль, обговорення реферативних повідомлень, виконання творчих завдань, контроль засвоєння того навчального матеріалу, який заплановано на самостійне опрацювання здобувачем і оцінюється на практичних заняттях із відповідної теми. Максимальна кількість балів за кожною з форм роботи визначено у таблицях 1-2.

Таблиця 1

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти під час аудиторних (практичних) занять

К-ть балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень
2,5	Здобувач/здобувачка освіти засвідчив/-ла осмислене розуміння теоретичних і практичних положень, матеріал висвітлює правильно, чітко, логічно, послідовно. Здобувач/здобувачка освіти вільно оперує науковою термінологією, системно усвідомлює нові для нього/неї факти, поняття, терміни, аргументовано висловлює власну думку, використовуючи основну та додаткову літературу, матеріали вебінарів, тренінгів, досвід учителів

	початкових класів. Здобувач/здобувачка освіти володіє загальними та спеціальними компетентностями, уміє їх застосовувати в нестандартних педагогічних ситуаціях. Знання, вміння, навички, компетентності здобувача освіти/здобувачки освіти відповідають очікуваним результатам навчання.
2	Здобувач/здобувачка освіти вільно оперує науковою термінологією, системно усвідомлює нові для нього/неї факти, поняття, терміни, аргументовано висловлює власну думку, використовуючи основну та додаткову літературу, матеріали вебінарів, тренінгів, досвід учителів початкових класів.
1,5	Здобувач/здобувачка освіти володіє загальними та спеціальними компетентностями, уміє їх застосовувати в стандартних педагогічних ситуаціях. Знання, вміння, навички, компетентності здобувача освіти/здобувачки освіти відповідають очікуваним результатам навчання.
1	Здобувач/здобувачка освіти виявляє часткове розуміння основних положень теоретичного матеріалу, нездатний/-а до обґрунтування та аргументації відповіді, недостатньо володіє категорійним апаратом, не використовує додаткову літературу. Практичні завдання виконано, проте наявні помилки, неточності.
0,5	Здобувач/здобувачка освіти має фрагментарні знання, здатний/-а відтворити меншу частину навчального матеріалу, під час відповіді припускається суттєвих фактичних помилок. Практичні завдання виконано, проте наявна значна кількість помилок і неточностей.
0	Здобувач/здобувачка освіти не володіє навчальним матеріалом, не розуміє змісту теоретичних питань і практичних завдань.

Таблиця 2

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти під час виконання модульної контрольної роботи

К-ть балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень
50-60	Всі завдання контрольної роботи виконано правильно. Наведено пояснення до кожного завдання, відстежено взаємозв'язки між освітніми системами та явищами.
30-49	Здобувач/ка освіти знає фактичний матеріал, проте не завжди правильно будує логічні взаємозв'язки, Не всі завдання виконано, або виконано частково, пояснення виконання деяких завдань зроблено не повністю.
10-29	Виконано незначну частину завдань, знання фрагментарні, відсутнє вміння порівнювати фактичний матеріал
0-9	Завдання не виконано, виконання несе фрагментарний характер

V. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання здобувача освіти. Формою підсумкового контролю є екзамен. Максимальна кількість балів, яку студент може набрати становить 60 балів. До отриманих балів за екзамен додаються бали поточного контролю.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання

82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75–81	Добре	C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	непогано
60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1–59	Незадовільно	Fx	Необхідне перескладання

Політика щодо відвідування занять Відвідування занять дає можливість отримати задекларовані загальні та фахові компетентності, вчасно та якісно виконати завдання. Відвідування усіх завдань є обов'язковим, окрім випадків оформлення індивідуального відвідування або пропуску занять із поважних причин (лікарняний, важливі сімейні події тощо). Якщо здобувач/здобувачка освіти відсутній/-я з поважних причин (хвороба, працевлаштування за фахом, навчання з використанням елементів дуальної форми здобуття освіти, міжнародне стажування, технічна проблема й неможливість приєднатися до дистанційного заняття і т. ін.), він/вона може скласти викладачеві пропущений матеріал у день консультації викладача відповідно до графіка, затвердженого на засіданні кафедри теорії і методики початкової освіти.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Кінцеві терміни здачі робіт та Perezzadachi регламентуються навчальним планом, графіком навчального процесу факультету, розкладами навчальних занять та заліково-езаменаційних сесій. Скласти та перескладати іспит із освітнього компонента в індивідуальному порядку студент може лише оформивши заяву на індивідуальне складання заліково-екзаменаційної сесії.

Політика щодо академічної доброчесності Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності відповідно до норм загальнолюдських та європейських цінностей, Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про запобігання корупції», Цивільного Кодексу України, Статуту Волинського національного університету імені Лесі Українки. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання; посилення на джерела інформації під час виконання мультимедійних презентацій, виконання проєктів, написання тез, виступів тощо; достовірної інформації про результати власної освітньої (наукової, методичної) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату. Списування під час контрольних та самостійних робіт, іспиту заборонені (зокрема, з використанням мобільних девайсів). Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких фактів – реагування відповідно до [Кодексу академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки](#).

Питання до екзамену

1. Порівняльна педагогіка як наука і навчальна дисципліна.
2. Мета і завдання порівняльної педагогіки, її місце в структурі педагогічної науки.
3. Виникнення порівняльної педагогіки та її початкові теоретико-методологічні концепції.
4. Значення порівняльної педагогіки, її зв'язок з іншими науками.
5. Характеристика сучасних напрямів досліджень у галузі порівняльної педагогіки.

6. Порівняльно-зіставні методи дослідження у порівняльній педагогіці.
7. Описовий, статистичний, історичний, соціологічний, порівняльний та індуктивно-дедуктивні методи дослідження порівняльної педагогіки.
8. Історичні етапи порівняльної педагогіки та її розвитку як науки.
9. Розвиток порівняльної педагогіки в Україні.
10. Засновники та дослідники порівняльної педагогіки.
11. Спільне і відмінне в появі та розвитку систем освіти в різних країнах.
12. Вплив світових та національних культур і релігій на розвиток освіти.
13. Соціально-економічні та політичні фактори розвитку освіти зарубіжних країн.
14. Процеси глобалізації та їх вплив на розвиток освіти.
15. Особливості шкільної освіти в полікультурному суспільстві.
16. Актуальність полікультурної освіти.
17. Західні моделі організації й управління освітніми системами.
18. Державний характер організації, фінансування і реформування систем освіти.
19. Основні причини здійснення періодичного реформування систем освіти в більшості країн світу.
20. Тенденції централізації і децентралізації управління освітою в різних країнах світу.
21. Приватні освітні заклади в сучасних освітніх системах.
22. Роль і місце приватних освітніх закладів в сучасних освітніх системах.
23. Економічна ефективність освіти в розвинених країнах.
24. Загальна характеристика соціального попиту на освіту.
25. Політичні чинники розвитку освіти в сучасному світі.
26. Інтеграція в галузі сучасної освіти.
27. Проблеми демократизації та гуманізації освіти. Орієнтація на неперервну освіту.
28. Основні проблеми сучасних систем освіти і шляхи їх розв'язання.
29. Освітня політика і порівняльна педагогіка.
30. Головні освітні процеси у світі та Європі.
31. Міжнародні освітні програми.
32. Зародження європейських освітніх організацій.
33. Провідні міжнародні міжурядові і неурядові організації та фонди освітнього спрямування. Їхні завдання та організаційні засади.
34. Результативність освітньої діяльності ЮНЕСКО та інших міжнародних організацій.
35. Основні освітньо-культурні сфери діяльності ЮНІСЕФу.
36. Діяльність органів Європейського союзу в освітньому напрямі. Тенденції створення європейського освітнього простору.
37. Роль міжнародних організацій у здійсненні порівняльного аналізу якості навчання в світі.
38. Проблема моделювання світового, європейського чи регіонального освітнього простору.
39. Основні завдання системи дошкільного виховання у зарубіжних країнах.
40. Еволюція поняття «дошкільна освіта».
41. Стан і діяльність початкової школи за кордоном.
42. Тенденції розвитку початкової освіти за кордоном.
43. Головні світові тенденції розвитку середньої освіти.
44. Загальна середня освіта за кордоном.
45. Основні напрями сучасних шкільних реформ.
46. Характеристика моделей європейської вищої школи. Розвиток сучасної вищої освіти.
47. Традиції організації вищих навчальних закладів та їх діяльності. Різновиди ЗВО у зарубіжних країнах.
48. Сучасна треступенева вища освіта у світі, її характеристика.

49. Особливості і пріоритети освіти у США.
50. Особливості і пріоритети освіти у Великобританії.
51. Особливості і пріоритети освіти у розвинутих країнах сходу.
52. Особливості і пріоритети Європейської освіти.
53. Особливості методичного забезпечення освітнього процесу в зарубіжних системах освіти.
54. Сучасні зарубіжні педагогічні виховні концепції.
55. Пріоритети виховання у провідних країнах світу.
56. Особливості і пріоритети шкільної освіти в Україні.
57. Шляхи використання прогресивного зарубіжного досвіду організації початкової освіти в Україні.
58. Інноваційні підходи зарубіжної педагогіки до здійснення соціалізації та соціального виховання школярів.
59. Організація діяльності зарубіжних ЗВО, зміст і форми навчання. Можливості навчання за кордоном в сучасних умовах.
60. Вплив інформатизації суспільства на розвиток освіти. Проектування інноваційного навчального середовища.

VII. Рекомендована література

1. Братко М. Система освіти США: структура, традиції управління, особливості вищої освіти. Освітологічний дискурс, 2017, № 3-4 (18-19) URL: <https://od.kubg.edu.ua/index.php/journal/article/view/478/388>
2. Будник О. Б. Порівняльна педагогіка: навч. пос. [для студентів спеціальності 013 Початкова освіта]. 2-ге вид., доп і переробл. Івано-Франківськ: Видавець Кушнір Г.М., 2019. 80 с
3. Вільям Джейнс. Історія американської освіти школа, суспільство і загальний добробут URL: <https://www.wilsoncenter.org/sites/default/files/media/documents/publication/HistoryAmerEdu.pdf>
4. Гагарін М. І. Зарубіжна система вищої освіти: навч. посібн. / упоряд. М. І. Гагарін. Умань: ВПЦ «Візаві», 2017. 102 с.
5. Громовенко К. В. Стандарти вищої освіти у праві європейського союзу. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/24313/>
6. Джурило А.П. Загальні принципи формування систем освіти європейських країн. Україна - ЄС: крос-культурні освітні дослідження (Ukraine-EU: Cross-cultural Comparisons in Educational Research) URL: <https://oercommons.org/courseware/lesson/55606/student/?section=19>
7. Джуринський А.Н. Порівняльна педагогіка: підручник онлайн. URL: https://stud.com.ua/72549/pedagogika/porivnyalna_pedagogika
8. Димань Т. М., Боньковський О. А., Вовкогон А. Г. Європейський простір вищої освіти та Болонський процес: Навч.-метод. пос., БНАУ, 2017. Одеса: НУ «ОМА», 2017. 106 с.
9. Євроінтеграція шкіл: як європейські підходи змінюють українську освіту URL: <https://euroscope.org.ua/rozshirennya-yes/yevrointegratsiya-shkil-yak-yevropejski-pidhodi-zminyuyut-ukrayinsku-osvitu/>
10. Ільдіко Орос. Система освіти дорослих у Канаді та США. Педагогічний часопис Волині. №4(11). 2018. С. 44-49.
11. Історія зарубіжної педагогіки. Хрестоматія. Укл. Коваленко Є.І., Белкіна Н.І. Київ. Центр навчальної літератури, 2006. 664 с.
12. Козубовська І.В., Стойка О.Я, Сідун Л.Ю. Історико-педагогічні аспекти розвитку вищої освіти в США (кінець ХХ початок ХХІ століття): монографія. Ужгород: Вид. ПП «АУТДОР-ШАРК», 2015 р. 186 с.

13. Кравченко С. М. Інновація як тренд розвитку загальної середньої освіти: досвід США. *Освітня аналітика України*. № 1 (17). 2022.
14. Красівська О. Освітня політика європейського союзу: становлення та механізми реалізації. *Вісник Львівського університету. Серія міжнародні відносини*. 2011. Випуск 28. С. 53–65.
15. Локшина О. Стратегія європейського співробітництва у галузі освіти і навчання у 2021 – 2030 рр. як євроінтеграційний орієнтир для української освіти. URL: <https://uej.undip.org.ua/index.php/journal/article/view/621/617>
16. Локшина О.І. Тенденції розвитку шкільної освіти в країнах ЄС, США та Китаї : монографія за заг. ред. О.І. Локшиної. [Електронне видання]. Київ : КОНВІ ПРІНТ, 2021. 350 с. URL: <https://undip.org.ua/wp-content/uploads/2021/12/21-13.pdf>
17. Пономарьова Г.Ф., Семенова М.О. Порівняльна педагогіка: Навчальний посібник. Харків: Ексклюзив, 2014. 424 с.
18. Порівняльна педагогіка: методологічні орієнтири українських компаративістів: хрестоматія / авторський колектив. К.: Педагогічна думка, 2015. 176 с. URL: http://lib.iitta.gov.ua/714839/1/maket_2.pdf
19. Радкевич В. О., Пуховська Л. П., Бородієнко О. В., Сучасні моделі професійної освіти і навчання в країнах Європейського Союзу: порівняльний досвід: монографія; за заг. ред. В. О. Радкевич. Київ: ІПТО НАПН України, 2018. 223 с.
20. Радюк І. В. Австрійський досвід організації системи якості вищої освіти (на прикладі віденського університету). *Педагогічний поступ: збірник матеріалів ІХ Всеукраїнської наук. практи. конференції з міжнародною участю «Нова українська школа: теорія та практика»* / За заг. ред. проф. Пріми Р. М. Луцьк: ФОП Мажула Ю. М., 2022. 186 с. С.140-143.
21. Радюк І. Науково-дослідницька робота як складова професійної підготовки майбутнього вчителя початкових класів. *Молодь і ринок*. 2022. №1 (199). С. 123–127.
22. Радюк І. Теоретико-нормативні основи формування компетенцій майбутнього вчителя початкових класів. *Acta Paedagogica Volynienses*. 2023. №2. С. 63–68.
23. Романовська О. О. Досвід вищої освіти Сполучених Штатів Америки ХХ–ХХІ століть. Книга 4. Особливості академічного (університетського) підприємництва у США другої половини ХХ – початку ХХІ століть : навч. пос. Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2020. 240 с.
24. Сбруєва А.А. Порівняльна педагогіка вищої школи: національний, європейський та глобальний контексти : навчальний посібник. Суми: Сум ДПУ імені А. С. Макаренка, 2021. 319 с.
25. Сисоєва С.О., Кристопчук Т.Є. Освітні системи країн Європейського Союзу: загальна характеристика : навч. пос., Рівне: Овід, 2012. 352 с.
26. Студентський історико-педагогічний альманах. Випуск 2. Історія університетської освіти : виникнення, становлення, розвиток : збірн. наук. праць молодих дослідн. / за ред. О.Є. Антонової, В.В. Павленко. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І.Франка, 2013. 308 с.
27. Хоружий Г. Ф. Європейська політика вищої освіти. Монографія. Полтава: Дивосвіт, 2016. 384 с.
28. Чепіль М. М. Порівняльна педагогіка : навчальний посібник К. : Академвидав, 2014. 216 с.